

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank As, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

2019- - Nr.

Į 2019-03-12 Nr. 1D-1378

DĖL NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo [„Dėl Pagrindų įvesti laikiną tiesioginį valdymą savivaldybės teritorijoje buvimo įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“](#) projektą, teikia šias pastabas:

1. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymas (toliau – Įstatymas) nenumato Vyriausybės sprendimo su pasiūlymu Lietuvos Respublikos Seimui *neįvesti* tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje priėmimo ar atitinkamo pasiūlymo Seimui teikimo. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad tais atvejais, kai Vyriausybė, gavusi informaciją apie Įstatymo 2 straipsnio 3 dalies viename ar kitame punkte nurodytas aplinkybes, visgi nuspręstų, kad pagrindo įvesti tiesioginį valdymą savivaldybės teritorijoje nėra, joks siūlymas Seimui neturėtų būti teikiamas ir procedūra apsiribotų Vyriausybės sprendimu neinicijuoti tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įvedimo (neteikti Seimui atitinkamo siūlymo).

Įvertinant tai, kad tiesioginio valdymo įvedimo savivaldybės teritorijoje pagrindų buvimą pagal Įstatymo 2 str. 4 d. vertina Vyriausybė, esant tokiam modeliui, Vyriausybei visais atvejais kartu su pagrindžiančia medžiaga galėtų būti teikiami 2 alternatyvūs projektai (vienas su siūlymu Seimui įvesti tiesioginį valdymą savivaldybės teritorijoje, o kitas su sprendimu neteikti siūlymo Seimui įvesti tiesioginį valdymą savivaldybės teritorijoje). Alternatyviai siūlome įvertinti, ar visgi nebūtų optimalesnis variantas teikti Vyriausybei projektą, numatantį pasiūlymą Seimui įvesti tiesioginį valdymą, o Vyriausybė, įvertinusi, kad pagrindo įvesti tiesioginį valdymą savivaldybės teritorijoje nėra, galėtų nepritarti tokiam nutarimo projektui. Šiuo aspektu siūlome tikslinti Pagrindų įvesti laikiną tiesioginį valdymą savivaldybės teritorijoje buvimo įvertinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 2, 7, 8, 9 p.

Papildomai, šiame kontekste norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad Įstatymo 2 straipsnio 3 dalies 1-4 punktuose suformuluoti laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įvedimo pagrindai savo esme yra dvejopi: 1-2 punktuose nurodyti pagrindai yra vertinamojo pobūdžio (subjektyviaja prasme jų buvimas/nebuvimas gali būti įvertintas nevienareikšmiai, t. y. Vyriausybė kiekvienoje konkrečioje situacijoje turėtų įvertinti, ar esančios faktinės aplinkybės leidžia daryti išvadą apie kėsinimąsi į valstybės teritorijos vientisumą bei konstitucinę santvarką, arba vertinti, ar atlikti veiksmai laikytini šiurkščiu Lietuvos Respublikos Konstitucijos bei įstatymų pažeidimu); 3-4 punktuose nurodytos aplinkybės, tuo tarpu, nereikalauja atskiro vertinimo – vien jų buvimas (fakto nustatymas) suteikia pagrindą (atsižvelgiant į Įstatymą, mūsų nuomone, ir pareigą) inicijuoti laikiną tiesioginį valdymą savivaldybės teritorijoje.

Turint omenyje tai, kas išdėstyta, manytume, kad Apraše būtų tikslinga iš dalies skirtingai ir detaliau reglamentuoti pagrindų buvimo vertinimą tuo atveju, kai būtų gaunama informacija dėl Įstatymo 2 straipsnio 3 dalies 1-2 punktuose nurodytų aplinkybių buvimo – šiais atvejais Vyriausybės vertinimas ir teikiamo siūlymo pagrindimas įgytų esminės reikšmės sprendžiant, ar apskritai tikslinga taikyti laikino tiesioginio valdymo savivaldybėje įvedimo institutą, ir nusprendus tai daryti – perduoti atitinkamą informaciją, reikalingą galutiniam sprendimui priimti, Seimui; o Įstatymo 2 straipsnio 3 dalies 3-4 punktų atveju Vyriausybės sprendimas dėl atitinkamo siūlymo teikimo Seimui būtų labiau procedūrinis, formalus ir jam priimti bei procedūrai inicijuoti tereikėtų įsitikinti pagrindo buvimu (atitinkamų faktinių aplinkybių egzistavimu).

Pastebėtina, kad aplinkybių vertinimą turi atlikti Vyriausybė, o ne jos įgaliota institucija (Įstatymo 2 str. 4 d.). Be to, įvertindami tai, kad tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įvedimas laikytinas *ultima ratio* priemone bei pabrėždami visapusiškos ir nuodugnios informacijos surinkimo ir įvertinimo poreikį svarstant šį klausimą Vyriausybėje, siūlome numatyti ir informacijos gavimo tiesiogiai iš savivaldybės institucijų galimybę, kadangi rėmimasis vien tik Vyriausybės atstovo apskrityje turima ar iš trečiųjų asmenų gauta informacija ne visais atvejais galėtų būti pakankamas.

2. Aprašo 2 p. neapibrėžta, kas Įstatymo 2 str. 3 d. 1 p. nurodytų aplinkybių buvimo atveju rengia Vyriausybės nutarimo projektą. Tuo pačiu pastebėtina, kad teisės aktų projektus Vyriausybei galėtų teikti tik Vyriausybės įstatymo 38 str. 1 d. numatyti subjektai (Ministras Pirmininkas, ministrai, savivaldybių tarybos ir kiti subjektai, kuriems tokią teisę suteikia įstatymai).

3. Siekiant Aprašo nuostatų dėstymo nuoseklumo, siūlytina Aprašo nuostatas grupuoti ir dėstyti arba pagal nurodomus tiesioginio valdymo įvedimo savivaldybės teritorijoje pagrindus, arba pagal pagrindų vertinimo procedūrų etapus. Šiuo metu nuostatos nėra aiškiai sugrupuotos ir išsibarsčiusios visame Apraše.

4. Apraše nustatomi projektų rengimo ir teikimo Vyriausybei terminai turėtų būti derinami su Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamente nustatytais Vyriausybės teisėkūros procedūrų terminais. Turėtų būti įvertinama ir tai, kad Aprašas nenumato Vidaus reikalų ministerijos dalyvavimo vertinant tiesioginio valdymo įvedimo savivaldybės teritorijoje pagrindus ar rengiant ir teikiant Vyriausybei atitinkamus teisės aktų projektus, nors vietos savivaldos klausimai Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ 1.13.3 p. priskirti vidaus reikalų ministro valdymo sričiai. Įvertinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento 25 p. nuostatas, bei tai, kad Vyriausybės darbo reglamentas nenumato atskirų terminų svarstant su tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įvedimu susijusius klausimus, manome, kad siekiant Apraše nustatomų terminų realumo ir įgyvendinamumo, turėtų būti lygiagrečiai daromi ir Vyriausybės darbo reglamento pakeitimai.

Kaip alternatyvą, siekiant mažinti Vyriausybės priimamų teisės aktų skaičių, siūlome įvertinti ir galimybę apsiriboti atitinkamo reguliavimo nustatymu Vyriausybės darbo reglamente, atsisakant atskiro teisės akto priėmimo.

5. Aprašo 2, 3 4 p. formuluotės derintinos su Aprašo 5 p.. Turėtų būti kalbama arba apie atitinkamos informacijos teikimą, arba apie informavimą ar pranešimą.

6. Aprašo 9 p. nurodyti terminai, neapibrėžus termino atskaitos momento.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius